

Miljøvernminister Erik Solheim
Miljøverndepartementet
Myntgata 2
0030 Oslo
erik.solheim@md.dep.no

Tønsberg 3. april 2009

Vedr. ansettelse av ny riksantikvar

Åremålsstillingen som sjef for kulturminnevernet i Norge ble utlyst 25. mars med søknadsfrist to dager etter påskeferien. En ny riksantikvar vil forme norsk kulturminnevernpraksis de neste seks årene og definere direktoratets handlingsrom. På den ene side departementet som oppdragsgiver og på den annen side stillingens uavhengighet og integritet. En ny riksantikvar bør ha fokus på utfordringer direktoratet står overfor og det er trolig at en ekstern kandidat til stillingen vil makte å gripe problemstillingene på en frisk og fremtidsrettet måte. Utnevnelsen vil være et politisk incentiv for direktoratet. Det er opp til statsråden å ansette rett person i åremålsstillingen. Ansvarer hviler derfor på statsråden.

Fra innsiden. Avtroppende riksantikvar Nils Marstein har tjent direktoratet på en god måte gjennom 14 år etter et kort mellomspill med Øyvind Lunde. Lundes forgjenger, Stephan Tchudi-Madsen, merket direktoratet med sin markante personlighet til de grader at offentligheten i ettertid kun har knyttet hans navn til stillingen. Alle tre ble rekruttert fra direktoratets indre gemakker. Marstein ble ansatt etter en intern karriere og har satt preg på direktoratet gjennom en nødvendig intern moderniseringsprosess samtidig som fredningsinstituttet er befestet. Marstein fortjener honnør for moderniseringsarbeidet.

Direktoratet bør likevel endre seg for å møte nye utfordringer. Over tid forkalkes organisasjoner og fokus blir diffust. Kulturminnevernet er del av et samfunn i endring. Gamle strukturer bør omformes til nye tider. Veien bør føre videre og ikke lede inn i en rundkjøring. Spørsmålet er derfor hvem som skal føre direktoratet videre.

Lite synlig. Direktoratets akutte problem er mangelen på synlighet i det offentlige rom. Direktoratets tilstedeværelse i media og samfunnsdebatt er etterlyst av det frivillige kulturminnevern, i politiske miljøer sentralt og lokalt og blant folk flest. Paradokset er at mange fremdeles forbinder riksantikvarstillingen med avdøde Tschudi-Madsen og det er uheldig for vernesiden at motparten oppnår synlighet i media uten Riksantikvarens (RAs) korreksjon.

Kulturminnevernets førsteledd, fylkeskommunen, er direkte politisk styrt – ikke minst derfor må RA vise tyngde og kommunisere bredt med faglig integritet og tydelighet. At RA legger premissene i det offentlige rom er avgjørende for kulturminnevernets tyngde i de politiske miljøene og for alle som ønsker et aktivt og målrettet kulturminnevern i landet vårt.

Side 1 av 2

FORTIDSMINNEFORENINGEN VESTFOLD AVDELING

Forkalkning. Over tid vil interne strukturer og forbindelser mellom en organisasjon som RA og det overordnede Miljøverndepartementet lett sementeres og forkalkes. Overordnede vernemålsettinger bør ikke forkludres av uklare agendaer som spenner ben under direktoratets fremste oppgave: Tydelighet i forhold til vern av viktige kulturminner og miljøer. Ikke minst bygningsvernet må vektlegges som den sentrale oppgaven. Samtidig må vi akseptere at også vår tid skal sette spor. Disse målsettingene må formidles.

Friskhet. RA trenger en ny friskhet og en klar og tydelig røst til verden utenfor. Ikke minst bør RA formidle en solid forankring i grunnleggende juridiske forutsetninger og ideelle målsettinger. Disse forutsetningene må kommuniseres ut i samfunnsdebatten.

En ny riksantikvar bør beherske kulturminnevernets grunnforutsetninger og formidle med innsikt i det juridiske rammeverket, forvaltningsmodellen, politikk og media. Stillingen må ikke nødvendigvis fylles av en intern kulturminnefagperson. Et friskt pust utenfra kan nyttiggjøre seg alle sider ved den interne kulturminnefaglige kompetansen.

Fornyeelse. Vi i Fortidsminneforeningene lever konstant med RAs gode og dårlige sider i vårt frivillige og ubetalte arbeid for å sikre kulturminner og miljøer. Vi er derfor meningsberettiget i denne saken. Skal RA makte å fornye seg, bør ny ledelse aktivt hentes utenfra. Derfor er vi også foruroliget over den korte søknadsfristen, sammentreffet med påkestillheten, manglende rom for offentlig debatt - og frykter at miljøvernministeren dermed treffer avgjørelsen uten det nødvendige grunnlag for refleksjon.

Ragnar Kristensen
leder

Kopi:
Fortidsminneforeningens hovedstyre
Fortidsminneforeningens hovedadministrasjon
Stortingets Energi- og miljøkomitè